

5) at § 4 affattes saaledes:

Af de indkomne Kjøbesummer tilfalder Fideicommissbestidderen, som foretager Afhændelsen, i ethvert Tilfælde 5 pCt.; men, naar Afhændelsen skeer til Fæsterne selv, deres Børn eller Svigerbørn, eller med Fæsternes Samtykke til Andre, tilfalder Afhænderen først 10 pCt. af Kjøbesummen og dernæst indtil andre 10 pCt., forsaavidt det sidstnævnte Beløb kan udredes af hvad Kjøbesummen overstiger den mindste Størrelse efter § 2.

Undertegnede L. Schøler har ei kunnet være enig med Comitæens Majoritet i, at man skal lovliggjøre en saadan Ordning af det Slags Forhold, hvordom der ved nærværende Lovudkast er Tale, (en Ordning, man forøvrigt maa misbillige) fordi det har viist sig, at Fideicommissbestidderne ere i Stand til hos den nuværende Justitsminister at opnaae saadanne Betingelser ved Salget af det til Fideicommisset hørende Bøndergods, som Folkethinget har anset fridende imod Fæsterfamiliernes Interesse og den Omhu for deres Fremtids Vel, som de ved en saa gjenemgribende Forandring i hele det Forhold, hvorunder de nu bestinde sig, sikkert maa kunne gjøre Regning paa i dette Thing; thi, ligesom det jo er soleklart, at Selveiendom ikkun fremmes paa en høist langsom og usfuldstændig Maade ved at give Fideicommissbestidderne Ret til, saasnart en Eiendom bliver fæstelig, at sælge denne, saaledes vilde det jo unægteligt være at give dem en fortrinlig Anvisning til igjennem Lovgivningen at udbringe Fideicommissernes Bøndergods til det høist mulige Udbytte, for derved at berige enten Fideicommisset eller deres egne Kommer, alt efter eget Forgødtbefindende. Det er jo nemlig klart, at, hvad enten man, efter Majoritetens Indstilling, giver Fideicommissbestidderen Lov til at tage 5, 10, eller hvilken som helst andre Procenter, saa er og bliver det dog et Factum, at han kunde sælge en hvilken som helst Eiendom, naar den bliver fæstelig, mod at Fideicommisset erholder Minimum af den Værdi, hvortil Gaarden er ansat efter § 2, minus 5 pCt., og ligesom han da, ved at oprette et pro forma Fæstebrev, kunde, naar man gaaer ind paa mit Forslag, efter

Majoritetens Mening, omgaae Loven ved samtidigt at sælge en saadan fæstelig Gaard, saaledes er det jo ligesaavidt, at han, ved en pro forma Kjøbecontract ogsaa kan, naar man gaaer ind paa Majoritetens Forslag, omgaae Loven og derved skaffe sig selv Alt, hvad han kan erholde mere for Eiendommen, end Fideicommisset skal have, saa det sikkert er en temmelig ligegyldig Sag, om der ved Loven gives denne Ret til at tage 5 eller 10 pCt., da Bestidderne jo, naar de ville, med allerførste Lethed kunne tage alt Overskydende. Jeg troer saaledes tydeligt at have viist, at man ved at nedsætte Procenterne, ingenlunde forhindrer, men snarere fremmer en Omgaaen af Loven, der, hvis den kommer ud i den Form, som af Majoriteten er foreslaaet, vil, efter min Overbevisning, blive modtagen med det allerstørste Misnoie af alle de Fæstere, hvem den nærmest berører, og som i talrig Mængde have søgt Beskyttelse i Folkethinget imod den formeentlige Forurettelse. Idet jeg derfor ganske holder mig til den Beslutning, der blev vedtagen, da denne Lov i forrige Samling var til Behandling i Folkethinget, foreslaaer jeg, at der i § 1 efter Ordet „Bøndergods“ tilføies: „til Fæsterne, deres Børn eller Svigerbørn“.

Uagtet jeg i det Hele er enig med Majoriteten i den af samme foreslaaede Omredaction af §§ 2 og 3, finder jeg dog, saalange man overhovedet, tvertimod hvad jeg forøvrigt anseer for det Duffeligste, vil bevare Fideicommisscapitalen for enkelte Personer, at man ei aldeles bør ophæve den Control, der efter de ældre Bevillinger var overdragen de nærmeste Succesorer, og det saameget mindre, som en saadan Ophævelse af den private Control jo sikkert, naar den skal foretages af det Offentlige, vil medføre forøgede Udgifter for Statskassen, der neppe ville komme til at staae i noget passende Forhold til den Nytte, som det Almene vil kunne have af, at man nu søger at ordne paa en høist usfuldstændig og lidet ønskelig Maade et Brudstykke af det Hele, der efter Grundloven skal ordnes. Da jeg imidlertid ei veed, hvorvidt et Forslag i den Retning vilde finde Understøttelse i Salen, har jeg ei i min enestaaende Stilling villet stillet noget Forslag, hverken i denne eller i flere